

INFORMATIE OVER LIJST GEZWORENEN.

Hoe wordt iemand gezworene?

Het is niet mogelijk om een verzoek in te dienen om gezworene te worden. De juryleden worden bij loting aangewezen (zie *Loting*). Vervolgens moeten zij zich op de dag van de opening van het proces op het Hof van Assisen aanbieden.

Keuze van de gezworenen

Om de vier jaar stelt iedere gemeente een lijst van gezworenen op. De gezworenen worden geloot onder de kiezers van Belgische nationaliteit die tussen de 28 en de 65 jaar oud zijn en hun burgerlijke en politieke rechten genieten.

Aan deze personen wordt een inlichtingenformulier bezorgd om vast te stellen of zij kunnen lezen en schrijven, of zij de debatten kunnen volgen in de taal van de rechtspleging, of zij een beroep uitoefenen, of zij een politiek mandaat hebben,... en of zij denken redenen te hebben die verantwoorden dat zij niet kunnen zetelen.

Op grond van deze formulieren worden de personen die niet kunnen lezen of schrijven, de personen die de taal die tijdens het proces wordt gebruikt niet kennen, de politieke mandatarissen, de magistraten, de griffiers, de hoge ambtenaren,... onmiddellijk uitgesloten.

De gemeenten sturen de lijsten van de gezworenen naar de provincies, die ze op hun beurt verzenden aan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van de provinciehoofdplaats waar de definitieve lijst van gezworenen wordt samengesteld.

Loting

Ten minste dertig dagen voor de datum waarop het proces wordt geopend, gaat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van de provinciehoofdplaats over tot de loting van de gezworenen.

Uit de definitieve lijst worden ten minste 60 namen geloot die op de bijzondere lijst terecht komen waaruit de jury wordt samengesteld voor dat bepaald proces.

Deze personen worden opgeroepen door een gerechtsdeurwaarder om in persoon te verschijnen voor het hof van assisen om deel te nemen aan de loting van de jury en eventueel deel uit te maken van de jury.

Samenstelling van de jury

Ten minste twee werkdagen voor het assisenproces worden de namen op de bijzondere lijst van kandidaat-juryleden opgeroepen voor de samenstelling van de jury.

De voorzitter van het hof van assisen laat de ene kandidaat-gezworene na de andere afroepen door de griffier. Deze procedure verloopt in openbare terechtzitting in aanwezigheid van het openbaar ministerie, van de beschuldigde en zijn advocaat en eventueel van de burgerlijke partij en haar advocaat.

Kandidaat-juryleden kunnen een verzoek om vrijstelling richten aan de voorzitter wegens persoonlijke, familiale of professionele redenen. Het hof beslist over de gegrondheid van het verzoek.

Uit de aldus gevormde groep loot de voorzitter de effectieve gezworenen die zich moeten voorstellen aan de verdediging en aan het openbaar ministerie. Deze kunnen de kandidaten aanvaarden of weigeren (*wraken*) zonder hun beslissingen te moeten motiveren. Het aantal wrakingen, dat gelijk is voor de verdediging en voor het openbaar ministerie, is bij wet bepaald naar gelang van het aantal plaatsvervangende gezworenen. De verdediging wraakt als eerste.

De uiteindelijke jury mag maximaal 8 mannen of vrouw tellen. Om hieraan te kunnen voldoen heeft de voorzitter van het hof van assisen ook een wrakingsrecht.

De samenstelling van de jury is voltooid zodra de twaalf gezworenen en de plaatsvervangende gezworenen (waarvan het aantal door het hof wordt vastgesteld) zijn aanvaard.

Eed van de gezworenen

De voorzitter nodigt elke gezworene (effectieve gezworenen en plaatsvervangers) uit om openbaar de eed af te leggen.

De voorzitter richt tot de gezworenen, die hem rechtstaand aanhoren, de volgende toespraak :

" Gij zweert en belooft dat gij de aan N. ten laste gelegde feiten met de grootste aandacht zult onderzoeken; dat gij geen afbreuk zult doen aan de belangen van de beschuldigde of aan de belangen van de maatschappij, die hem beschuldigt; dat gij met niemand in verbinding zult komen voordat uw verklaring is afgelegd; dat gij geen gehoor zult geven aan haat of kwaadwilligheid, aan vrees of genegenheid; dat gij zult beslissen op grond van de aangevoerde bezwaren en de middelen van verdediging, naar uw geweten en uw innige overtuiging, met onpartijdigheid en vastberadenheid zoals het een vrij en rechtschapen mens betaamt".

De gezworenen, een voor een door de voorzitter genoemd, antwoorden met opgeheven hand "Ik zweer het", op straffe van nietigheid.

Dan kan het proces van start gaan.

Welke rechten hebben de gezworenen?

De gezworenen hebben het recht:

- een afschrift te krijgen van de akte van beschuldiging en van de akte van verdediging ingeval zij bestaat;
- vragen te stellen aan de getuigen en aan de beschuldigde, door het woord te vragen aan de voorzitter;
- aantekeningen te maken, mits het debat daardoor niet onderbroken wordt;
- vergoed te worden:

Vergoeding (tarief voor 2019)

De werkende en de plaatsvervangende gezworenen hebben recht op een vergoeding van 46,21 euro voor elke dag tijdens welke zij gezeteld hebben of aan de debatten hebben deelgenomen.

Een opgeroepen maar niet gekozen gezworene ontvangt een vergoeding van 11,40 euro.

Na de vijfde procesdag hebben particuliere werkgevers die hun werknemer zijn blijven betalen en zelfstandigen recht op een vergoeding.

Reiskosten (tarief voor 2019)

Voor elke dag waarop de gezworene naar het hof van assisen is moeten gaan, heeft hij recht op 0,5516 euro per afgelegde kilometer. De aanvraag moet aan de voorzitter van het hof van assisen worden gericht.

Welke plichten hebben de gezworenen?

De gezworenen hebben rechten, maar ook plichten.

Bij het afleggen van de eed hebben zij beloofd:

- onpartijdig te oordelen (met de beschuldiging en de verdediging op gelijke voet);
- alleen te oordelen op grond van de gegevens die in de openbare terechtzitting worden overgelegd;
- hun oordeel alleen in hun verdict te uiten;
- de beraadslagingen geheim te houden.

Plicht aandachtig te zijn

De gezworenen zijn verplicht de debatten aandachtig te volgen. Wanneer een gezworene duidelijk onoplettend is, kan dit het hof ertoe brengen hem ambtshalve of op verzoek van een partij te vervangen door een plaatsvervangende gezworene.

Plicht onpartijdig te zijn

De gezworenen moeten onpartijdig blijven en mogen hun mening niet laten kennen, noch over de schuld van de beschuldigde, noch over de geloofwaardigheid van een getuige of over de waarde van bewijsmateriaal.

Enige verdenking van partijdigheid wordt onmiddellijk gestraft met de vervanging van de onvoorzichtige gezworene. Het gegeven dat tijdens het pleidooi of de vordering een getuige of een advocaat met een gebaar of een blik worden aangemoedigd, dat een standpunt wordt ingenomen over een getuigenis of wordt gereageerd op een getuigenis kan dus een reden vormen om de gezworene die zich hieraan bezondigt te vervangen.

Discretieplicht en plicht om zich afzijdig te houden van de media

De juryleden mogen over de zaak niet spreken met personen die niet tot de jury behoren. Zij mogen het geheim van de beraadslaging niet prijsgeven, geen interview geven aan de media, enz. Die discretieplicht blijft ook gelden na de afloop van het proces.

Burgerplicht

Zitting hebben in een jury is een burgerplicht. Zowel ede niet-vrijgestelde gezworene die zich niet aanmeldt, als de gezworene die zich terugtrekt zonder toelating tot van de voorzitter van het hof van assisen, kunnen worden bestraft met een geldboete van 50 tot 1.000 euro.